

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SPORTO ĮSTATYMO NR. I-1151 23 IR 25 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-935**

2022 m. d. Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2021 m. lapkričio 24 d. sprendimo Nr. SV-S-313 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 2 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos sporto įstatymo Nr. I-1151 23 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-935 (toliau – Įstatymo projektas), tačiau pasiūlyti Lietuvos Respublikos Seimui:

1. Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo Lietuvos Respublikos sporto įstatymo 23 straipsnio 1 dalį tobulinti pagal toliau pateiktą pastabą ir pasiūlymus. Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo Sporto įstatymo 23 straipsnio 1 dalyje išbraukti nuostatą, kuria siūloma pavesti Vyriausybei tvirtinti valstybės premijų dydžio nustatymo metodiką, pagal kurią sportininkams ir jų treneriams už Sporto įstatymo 23 straipsnio 2 dalyje nurodytus aukšto meistriškumo sporto laimėjimus būtų skiriamos valstybės premijos. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2022 m. gegužės 4 d. priėmė nutarimą Nr. 468 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. rugpjūčio 16 d. nutarimo Nr. 927 „Dėl Valstybės premijų už pasiektus aukšto meistriškumo sporto laimėjimus sportininkams ir jų treneriams dydžių nustatymo ir Valstybės premijų už pasiektus aukšto meistriškumo sporto laimėjimus sportininkams ir jų treneriams skyrimo ir mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ (toliau – Vyriausybės nutarimas), kuriuo padidino valstybės premijų sportininkams ir jų treneriams dydžius už paralimpinių ir kurčiųjų žaidynių 1–4 vietas, juos nustatydamą pusės atitinkamai už olimpinių žaidynių 1–4 vietas dydžio. Taip pat priimant Vyriausybės nutarimą, buvo apsispręsta etapais suvienodinti valstybės premijų dydžius turintiems negalią ir neturintiems negalios sportininkams bei jų treneriams už to paties lygmens iškovotas vietas ir kartu Sporto įstatyme nustatyti kriterijų dėl 12 varžovų dalyvavimo į olimpinių, paralimpinių ar kurčiųjų žaidynių programas įtrauktoje rungtyje, siekiant diferencijuoti valstybės premijų dydžius dalyvaujant mažesniame, nei nustatyta, varžovų skaičiui. Maksimalaus Vyriausybės nustatyto dydžio valstybės premija būtų skiriama sportininkams ir jų treneriams tais atvejais, kai į olimpinių, paralimpinių ar kurčiųjų žaidynių programas įtrauktoms rungtyje varžėsi ne mažiau nei 12 varžovų, išskyrus atvejus, kai tarptautinė sporto šakos federacija ar tarptautinė

nevyriausybinių sporto organizacijų apribotų varžovų skaičių. Tuo atveju, kai į olimpinių, paralimpinių ar kurčiųjų žaidynių programas įtrauktoje rungtyje, kurioje buvo pasiektas laimėjimas, varžytųsi mažiau nei 12 varžovų, Vyriausybė už tokį pasiektą laimėjimą nustatytų mažesnę valstybės premijos dydį tokiais proporcijomis, kiek varžovų trūksta iki 12 varžovų. Kai tarptautinė sporto šakos federacija ar tarptautinė nevyriausybinių sporto organizacijų apribotų varžovų skaičių, nustatydama į olimpinių, paralimpinių ar kurčiųjų žaidynių programas įtrauktoms rungtyje mažesnę nei 12 varžovų skaičių, tačiau varžybose dalyvautų mažesnis nei nustatytas varžovų skaičius, Vyriausybė už tokį pasiektą laimėjimą nustatytų mažesnę valstybės premijos dydį tokiais proporcijomis, kiek varžovų trūksta iki tarptautinės sporto šakos federacijos ar tarptautinės nevyriausybinių sporto organizacijos apriboto varžovų skaičiaus. Šios nuostatos yra įtrauktos į Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos parengtą Lietuvos Respublikos sporto įstatymo Nr. I-1151 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-908 1 ir 2 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (TAIS Nr. 22-5025(2) (toliau – Sporto įstatymo projektas)). Taip pat Vyriausybėje apsispręsta, kad šioje dalyje nurodyti Vyriausybės nutarimo pakeitimai, susiję su valstybės premijų dydžių suvienodinimu turintiems negalią ir neturintiems negalios sportininkams ir jų treneriams, turės įsigalioti nuo 2025 m. sausio 1 d., t. y. pasibaigus 2024 metų Paryžiaus vasaros olimpinėms žaidynėms. Prognozuojama, kad suvienodinus valstybės premijų turintiems negalią ir neturintiems negalios sportininkams ir jų treneriams dydžius, 2025 metais valstybės premijoms reikės 1 764 683 Eur valstybės biudžeto lėšų (iš jų 59,3 procento tektų turinčių negalią sportininkų ir jų trenerių valstybės premijoms).

2. Nesvarstyti Įstatymo projekto 2 straipsniu keičiamo Sporto įstatymo 25 straipsnio 1 dalies dėl toliau nurodytos priežasties. Šiuo metu veikianti valstybinių pensijų sistema apima įvairias profesines ir socialines grupes, kurioms valstybinės pensijos skiriamos skirtingomis sąlygomis ir mokamos skirtingo dydžio, dėl to valstybinių pensijų sistema yra nenuosekli. Įstatymo projekto 2 straipsniu teikiamas siūlymas tobulinti rentų buvusiems sportininkams teisinį reguliavimą yra fragmentiškas, juo sisteminės valstybinių pensijų sistemos problemos nesprensdžiamos. Siekdama užtikrinti nuoseklų valstybinių pensijų sistemos tobulinimą, kuris, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 5 punkte įtvirtintu teisėkūros efektyvumo principu, gali būti įgyvendintas tik kompleksiskai sprendžiant valstybinių pensijų sistemos problemas, Vyriausybė, atsižvelgdama į Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, 190 punkte įtvirtintą siekį užtikrinti teisėkūros kokybę, 2022 metų I ketvirtį pradėjo vykdyti Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl

Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“, 3.3.9 papunktyje nurodytą veiksma „sistemiškai peržiūrėti teisės aktus, reglamentuojančius valstybines pensijas, rentas, kompensacines išmokas“, kurį įgyvendinus Seimui iki 2023 metų II ketvirčio bus pateikti sisteminiai siūlymai dėl valstybinių pensijų ir kitų iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto mokamų pensinio pobūdžio išmokų sistemos tobulinimo. Taip pat šio nutarimo 1 dalyje nurodyti Vyriausybės nutarimo pakeitimai, susiję su valstybės premijų dydžių suvienodinimu turintiems negalią ir neturintiems sportininkams ir jų treneriams, yra vienas iš sportininkų skatinimo modelio sisteminių pokyčių etapų. Siekiant iš esmės subalansuoti sportininkų skatinimo modelį, taip pat numatomi šie sisteminiai sportininkų skatinimo modelio pokyčiai:

2.1. Padidinti valstybės stipendijų dydžius sportininkams (Sporto įstatymo projektu atitinkamai siūloma pakeisti Sporto įstatymo 23 straipsnį):

2.1.1. Atsižvelgiant į Seimo priimtus Lietuvos Respublikos loterijų įstatymo Nr. IX-1661 18, 31 straipsnių pakeitimo ir 19 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymą ir Lietuvos Respublikos loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo Nr. IX-326 5 straipsnio pakeitimo įstatymą, kuriais buvo panaikinta prievolė loterijų organizatoriams skirti 8 procentus nuo išplatintų loterijos bilietų nominaliosios vertės paramą Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatyme nustatytiems paramos gavėjams, sumuojant valstybės skiriamos valstybės stipendijos ir Lietuvos tautinio olimpinio komiteto olimpinės stipendijos dydžius;

2.1.2. Papildomai pridedant visiems sportininkams po 3 bazinės socialinės išmokos dydžius prie valstybės stipendijos dydžio;

2.1.3. Suvienodinant valstybės stipendijų, skiriamų turintiems negalią ir neturintiems negalios sportininkams, dydžius už to paties lygmens iškovotas vietas. Pažymėtina, kad turinčių negalią sportininkų valstybės stipendijų dydžius siūloma padidinti sumažinant paralimpiniam, regos, klausos, judėjimo ar intelekto negalią turinčių asmenų sporto judėjimams Lietuvoje vadovaujančių nevyriausybinių organizacijų (toliau – neįgaliųjų sporto organizacijos) parengtoms aukšto meistriskumo sporto programoms skiriamų valstybės biudžeto lėšų dydį nuo 12 iki 10 procentų (šiuo metu neįgaliųjų sporto organizacijoms 12 procentų dydis visos valstybės biudžeto lėšų sumos, skiriamos aukšto meistriskumo sporto programoms finansuoti, nustatytas Aukšto meistriskumo sporto programų įgyvendinimo finansavimo valstybės biudžeto lėšomis tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. vasario 5 d. nutarimu Nr. 85 „Dėl Aukšto meistriskumo sporto programų įgyvendinimo finansavimo valstybės biudžeto lėšomis tvarkos aprašo patvirtinimo“). Šiame papunktyje nurodytų neįgaliųjų sporto organizacijų įgyvendinamoms 2022 metų aukšto meistriskumo sporto programoms skirta 1,2 mln. Eur valstybės biudžeto lėšų. Sumažinus neįgaliųjų sporto organizacijų rengiamoms aukšto meistriskumo sporto programoms finansavimą nuo 12 iki 10 procentų, 2023 metų aukšto meistriskumo sporto

programoms įgyvendinti bus skirta atitinkamai mažesnė valstybės biudžeto lėšų suma. Taip pat Sporto įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad valstybės stipendijos mokėjimas sportininkui būtų nutrauktas, jei sportininkas per 2 metus nuo tam tikro laimėjimo pasiekimo dienos nesudalyvautų bent vienoje Sporto įstatymo 24 straipsnio 1 dalyje nurodytose tarptautinėse aukšto meistriskumo sporto varžybose (išskyrus, kai nesudalyvautų dėl aplinkybių, kurių sąrašą tvirtina Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministras). Tuo siekiama užkirsti kelią atvejams, kai sportininkas nedalyvauja tarptautinėse aukšto meistriskumo sporto varžybose be pateisinamos priežasties ir toliau gauna maksimalaus dydžio valstybės stipendiją neterminuotą laikotarpį (šiuo metu olimpinių žaidynių 1–3 vietas, pasaulio čempionatų, Europos čempionatų, Europos žaidynių (jeigu tam tikros sporto šakos Europos čempionatai neorganizuojami), paralimpinių ar kurčiųjų žaidynių 1 vietas laimėtojams valstybės stipendija yra skiriama iki sportininkas nuspręs baigti karjerą);

2.1.4. Išplečiant valstybės stipendijų gaunančių sportininkų ratą ir valstybės stipendiją skiriant už: olimpinių žaidynių 17–24 vietą (su sąlyga, kad į olimpines žaidynes sportininkas pateko dalyvaudamas į olimpines žaidynes organizuojamose atrankos varžybose), į olimpinių žaidynių programą įtrauktos rungties Europos čempionatų ar Europos žaidynių (jeigu atitinkamoje sporto šakoje neorganizuojami Europos čempionatai) 7–8 vietą, paralimpinių ar kurčiųjų žaidynių 7–8 vietą, į paralimpinių ar kurčiųjų žaidynių programą įtrauktos rungties pasaulio neįgaliųjų čempionatų 4–6 vietą;

2.1.5. Įtraukiant pagrindines jaunimo amžiaus grupes ir valstybės stipendiją skiriant už: pasaulio jaunimo čempionatų, jaunimo olimpinių žaidynių ir Europos jaunimo čempionatų 4–6 vietą, pasaulio ir Europos jaunimo neįgaliųjų čempionatų 2, 3 vietą.

2.2. Užtikrinti socialines garantijas – sveikatos draudimą, ligos, pensijų ir motinystės socialinį draudimą – valstybės biudžeto lėšomis valstybės stipendijas gaunantiems sportininkams (kartu su Sporto įstatymo projektu parengtas Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (TAIS Nr. 22-5034(2), Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 6 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (TAIS Nr. 22-5031(2) ir Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (TAIS Nr. 22-5033(2)).

2.3. Pradėti išskirtinių sportinių gabumų turinčių vaikų atrankos ir rengimo programą (Talentų *ID* programą) (Sporto įstatymo projektu siūloma papildyti Sporto įstatymo 18 straipsnio 3 dalyje nurodytas valstybės biudžeto lėšomis per aukšto meistriskumo sporto programas finansuojamas sporto organizacijų funkcijas išskirtinių sportinių gabumų turinčių vaikų atranka ir rengimu). Siekiant užtikrinti, kad Lietuvą ir toliau pasaulyje garsintų sportininkai, sporto šakų federacijos turi užtikrinti išskirtinių sportinių gabumų turinčių vaikų atranką ir rengimą. Sporto šakų

federacijos, įgyvendindamos šią funkciją, turės sukurti gabių ir talentingų vaikų paieškos, atpažinimo ir rengimo sistemos modelį. Siekiama, kad išskirtinių sportinių gabumų turintys vaikai nuolat papildytų sporto šakų federacijų nacionalines rinktines ir būtų motyvuoti siekti sportininko karjeros.

2.4. Inicijuoti elito sportininkų dvigubos karjeros programą, numatant galimybę įgyti kvalifikaciją (aukštojoje mokykloje ar kitoje mokymo įstaigoje) aktyvaus sportavimo metu ar pabaigus sportininko karjerą, veiktų konsultavimo sistema dvigubos karjeros klausimais (nuo bendrojo ugdymo mokyklos iki sportininko karjeros pabaigos), būtų kaupiamas darbo stažas (pensijai) sportininko karjeros metu gaunantiems valstybės stipendiją, sudaryta galimybė įgyti aukšto meistriškumo sporto instruktoriaus kvalifikaciją sporto gimnazijose (numatoma priimti Sporto įstatymo 11 straipsnio ir Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 535 „Dėl Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašo patvirtinimo“, pakeitimus).

Ministras Pirmininkas

Švietimo, mokslo ir sporto ministras